ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 7ης Οκτωβρίου 1987 *

Στην υπόθεση 140/86,

Gisela Strack, χήρα και δικαιοδόχος του Gerhard Strack, πρώην υπαλλήλου της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κάτοικος Biebertal (Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας), εκπροσωπούμενη από τους Potthast και Rüber, δικηγόρους Κολωνίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το δικηγόρο Victor Biel, 18 A, rue des Glacis,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον κύριο νομικό της σύμβουλο Henri Étienne, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γεώργιο Κρεμλή, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής που αρνήθηκε στην προσφεύγουσα να της επιτρέψει να λάβει γνώση του συνόλου του ατομικού φακέλου του Gerhard Strack,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

συγκείμενο από τους G. Bosco, πρόεδρο τμήματος, R. Joliet και F. Schockweiler, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Darmon
γραμματέας: B. Pastor, υπάλληλος διοικήσεως

λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 19ης Μαρτίου 1987,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 2ας Ιουλίου 1987,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου η Gisela Strack, χήρα και δικαιοδόχος του Gerhard Strack, πρώην υπαλλήλου της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, υπηρετούντος ως τεχνικού υπαλλήλου στο Κέντρο Ατομικών Ερευνών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στο Geel (Βέλγιο), άσκησε προσφυγή με την οποία ζητεί ουσιαστικά την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής που αρνήθηκε στην προσφεύγουσα να της επιτρέψει να λάβει γνώση του συνόλου του ατομικού φακέλου του αποβιώσαντος συζύγου της.

2 Από το φάκελο προκύπτει ότι στις 9 Σεπτεμβρίου 1970 ο Gerhard Strack υπέστη ραδιοενεργό μόλυνση. Λόγω του γεγονότος αυτού ο προϊστάμενος της ιατρικής υπηρεσίας της Επιτροπής συνέταξε δήλωση υπονοίας υπάρξεως επαγγελματικής νόσου κατά την έννοια του άρθρου 3 των κανόνων σχετικά με την κάλυψη των κινδύνων ατυχήματος και επαγγελματικής νόσου των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: οι κανόνες). Κατόπιν αυτής της δηλώσεως ο Strack κίνησε το Σεπτέβριο του 1980, κατ' εφαρμογή των άρθρων 16 και επομένων των πιο πάνω κανόνων, τη διαδικασία αναγνωρίσεως υπάρξεως επαγγελματικής νόσου. Μετά το θάνατο του Strack, ο οποίος επήλθε το Φεβρουάριο του 1981, η σύζυγός του συνέχισε τη διαδικασία αυτή, η οποία ακόμη δεν κατέληξε στην έκδοση αποφάσεως.

3 Στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση αναπτύσσονται διεξοδικώς τα πραγματικά περιστατικά, η διαδικασία, οι λόγοι ακυρώσεως και οι ισχυρισμοί των διαδίκων. Τα στοιχεία αυτά του φακέλου δεν επαναλαμβάνονται πιο κάτω παρά μόνον καθόσον απαιτείται για να σχηματίσει κρίση το Δικαστήριο.

4 Η προσφεύγουσα επικρίνει κυρίως την άρνηση της Επιτροπής να της αναγνωρίσει δικαίωμα προσωπικής και άμεσης πρόσβασης σε όλα τα έγγραφα που πρέπει να αποτελούν τμήμα του ατομικού φακέλου του αποβιώσαντος συζύγου της. Το άρθρο 26 του

κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων επιβάλλει στη διοίκηση να καταρτίζει για κάθε υπάλληλο έναν ενιαίο και πλήρη ατομικό φάκελο, που να περιλαμβάνει όλα τα έγγραφα που αφορούν τη διοικητική κατάσταση του υπαλλήλου. Οι εκθέσεις των συνήθων τακτικών ιατρικών εξετάσεων του Strack, οι πραγματικές διαπιστώσεις επί του εργατικού ατυχήματος του 1970 και οι ιατρικές διαπιστώσεις που έγιναν από τους ιατρούς και πραγματογνώμονες που διορίστηκαν από την Επιτροπή έπρεπε να είναι προσιτές με τη δυνατότητα αναγνώσεως αυτού του φακέλου, εφόσον τα έγγραφα αυτά έχουν δεσμό αναπόσπαστο με τα καθήκοντα που εκτελούσε ο υπάλληλος.

5 Κατά την άποψη της Επιτροπής, ο ατομικός φάκελος που προβλέπει το άρθρο 26 δεν πρέπει να περιέχει παρά μόνο τα έγγραφα που έχουν σχέση με τη διοικητική σταδιοδρομία του υπαλλήλου. Λόγω της ανάγκης τηρήσεως του ιατρικού απορρήτου δεν είναι δυνατή η πρόσβαση στα έγγραφα ιατρικής φύσεως, παρά μόνον αν τηρηθεί η ειδική διαδικασία που προβλέπεται από τους κανόνες, η οποία προβλέπει την κοινοποίηση της πλήρους ιατρικής γνωματεύσεως σε ιατρό οριζόμενο από τον υπάλληλο.

6 Για να κριθεί η βασιμότητα της επιχειρηματολογίας της προσφεύγουσας, πρέπει να υπομνησθεί το άρθρο 26 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως το οποίο προβλέπει τη σύσταση ενός ατομικού φακέλου για κάθε υπάλληλο, ο οποίος πρέπει να περιέχει όλα τα έγγραφα που αφορούν τη διοικητική του κατάσταση και όλες τις εκθέσεις που αφορούν την ικανότητα, την απόδοση ή τη συμπεριφορά του, καθώς και τις παρατηρήσεις που έχουν διατυπωθεί από τον υπάλληλο για τα έγγραφα αυτά. Για να εξασφαλιστούν στον υπάλληλο πλήρεις εγγυήσεις για τη διοικητική του κατάσταση, το άρθρο 26 προβλέπει ότι μόνον ένας φάκελος μπορεί να συσταθεί για κάθε υπάλληλο, ότι ο υπάλληλος έχει το δικαίωμα ακόμη και μετά τη λήξη της υπηρεσίας του να λαμβάνει γνώση των στοιχείων που περιέχονται στο φάκελό του και ότι το όργανο δεν μπορεί να αντιτάξει στον υπάλληλο ούτε να επικαλεσθεί εναντίον του έγγραφα που δεν του έχουν κοινοποιηθεί πριν από την ταξινόμησή τους στο φάκελο.

7 Οι διατάξεις αυτές έχουν ως σκοπό, όπως αναγνώρισε το Δικαστήριο με την απόφασή του της 28ης Ιουνίου 1972 (Brasseur, 88/71, Slg. 1972, σ. 499), να εξασφαλίσουν το δικαίωμα αμύνης του υπαλλήλου, έτσι ώστε να αποκλείεται οι αποφάσεις που λαμβάνονται από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή και αφορούν τη διοικητική του κατάσταση και τη σταδιοδρομία του να μη στηρίζονται σε πραγματικά περιστατικά που αφορούν τη συμπεριφορά του και τα οποία δεν βρίσκονται στον ατομικό του φάκελο.

8 Από αυτό το γράμμα του άρθρου 26 και από το σκοπό του προκύπτει ότι στον ατομικό φάκελο πρέπει να περιλαμβάνονται όλα τα έγγραφα που είναι ικανά να επηρεάσουν τη διοικητική κατάσταση του υπαλλήλου και τη σταδιοδρομία του.

9 Όσον αφορά την πρόσβαση σε έγγραφα ιατρικής φύσεως, εντός του πλαισίου διαδικασίας αναγνωρίσεως επαγγελματικής νόσου, οι κανόνες έχουν θεσπίσει ειδική διαδικασία, η οποία προβλέπει τη διαβίβαση της πλήρους ιατρικής γνωματεύσεως επί της οποίας στηρίζεται η απόφαση που σκέπτεται να λάβει η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή, στον ιατρό που έχει οριστεί από τον υπάλληλο και η προσφυγή ενώπιον ιατρικής επιτροπής, στην οποία μετέχει ο ιατρός που έχει οριστεί από τον υπάλληλο.

10 Ο σεβασμός των δικαιωμάτων του υπαλλήλου, ειδικότερα δε η ευχέρεια που πρέπει να έχει να εξετάζει την αιτιολογία της αποφάσεως την οποία σκέπτεται να εκδώσει η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή και να κρίνει αν η απόφαση αυτή συμβιβάζεται με τους κανόνες του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, αξιώνει να του αναγνωριστεί τρόπος προσβάσεως σ' αυτά τα έγγραφα ιατρικής φύσεως, συμπεριλαμβανομένης της διπιστώσεως του πραγματικού περιστατικού το οποίο απετέλεσε το θεμέλιο της εκδοθησομένης αποφάσεως.

11 Αυτή η αναγνωριζόμενη στον υπάλληλο ευχέρεια πρέπει πάντως να συμβιβάζεται με τις ανάγκες του ιατρικού απορρήτου, που παρέχουν σε κάθε ιατρό την αρμοδιότητα να κρίνει για τη δυνατότητα γνωστοποιήσεως στα πρόσωπα που θεραπεύει ή εξετάζει της φύσης των παθήσεων από τις οποίες πάσχουν (βλέπε αποφάσεις της 27ης Οκτωβρίου 1977, Moli, 121/76, Slg. 1977, σ. 1971, και της 13ης Απριλίου 1978, Mollet, 75/77, Slg. 1978, σ. 897). Το ιατρικό αυτό απόρρητο επιβάλλεται επίσης και έναντι των δικαιοδόχων αποβιώσαντος υπαλλήλου, ακόμη και όταν ο τελευταίος, όπως στην προκειμένη περίπτωση, αποδέσμευσε τους ιατρούς από την υποχρέωση τηρήσεως του απορρήτου.

12 Προβλέποντας άμεση πρόσβαση στα έγγραφα ιατρικής φύσεως, μέσω ιατρού εμπίστου οριζομένου από τον υπάλληλο, οι κανόνες συμβιβάζουν τα δικαιώματα του υπαλλήλου ή των δικαιοδόχων του με τις ανάγκες τηρήσεως του ιατρικού απορρήτου.

13 Όσον αφορά το χαρακτηρισμό των εγγράφων, των οποίων ζητεί να λάβει γνώση η προσφεύγουσα μέσω του ατομικού φακέλου, πρέπει να παρατηρηθεί ότι οι ιατρικές διαπιστώσεις που έγιναν από τους ιατρούς και τους πραγματογνώμονες είναι αναμφισβητήτως αποκλειστικώς ιατρικής φύσεως. Στα έγγραφα τα οποία σχετίζονται

με τις πραγματικές διαπιστώσεις που συνδέονται με ατύχημα, το οποίο συνέβη κατά τη διάρκεια της εργασίας, και μπορούν να χρησιμεύσουν ως θεμέλιο για διαδικασία που αποβλέπει στην αναγνώριση υπάρξεως εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής νόσου κατά την έννοια των κανόνων, πρέπει επίσης να αναγνωριστεί ο ιατρικός χαρακτήρας, πράγμα που δεν εμποδίζει να μπορούν τα έγγραφα αυτά ενδεχομένως να ενδιαφέρουν επίσης τη διοικητική κατάσταση του υπαλλήλου, όταν τα πραγματικά περιστατικά που αναφέρουν στηρίζονται σε σχέσεις που αφορούν την ικανότητα, την αποδοχή ή τη συμπεριφορά του υπαλλήλου. Στην περίπτωση αυτή τα έγγραφα αυτά πρέπει να περιλαμβάνονται στον ατομικό φάκελο.

14 Στην προκειμένη περίπτωση πρέπει πάντως να διαπιστωθεί ότι δεν αποδείχτηκε ούτε καν υποστηρίχτηκε ότι οι πραγματικές διαπιστώσεις σχετικά με τη μόλυνση επηρέασαν τη διοικητική κατάσταση ή την εξέλιξη της διοικητικής σταδιοδρομίας του αποβιώσαντος Strack. Ορθώς επομένως η Επιτροπή δεν ενέταξε τα έγγραφα αυτά στον ατομικό φάκελο που προβλέπει το άρθρο 26 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως.

15 Τα έγγραφα που προσκόμισε η Επιτροπή στο Δικαστήριο μετά την προφορική διαδικασία και που δεν υπήρχαν ούτε στον ατομικό φάκελο ούτε στο φάκελο που διαβιβάστηκε στην ιατρική επιτροπή, περιέχουν κυρίως τις διαπιστώσεις επί του ατυχήματος του 1970 και των συνεπειών του. Ελλείψει προθέσεως της Επιτροπής να χρησιμοποιήσει τα έγγραφα αυτά για διοικητικό σκοπό, τα εν λόγω έγγραφα έχουν σημασία μόνο μέσα στο πλαίσιο της διαδικασίας αναγνωρίσεως επαγγελματικής νόσου και επομένως δεν έπρεπε να υπάρχουν μέσα στον ατομικό φάκελο που προβλέπει το άρθρο 26. Το γεγονός ότι τα έγγραφα αυτά δεν περιλαμβάνονταν στο φάκελο που διαβιβάστηκε στην ιατρική επιτροπή, μπορεί, ενδεχομένως, να έχει επιπτώσεις για τη νομιμότητα της διαδικασίας αυτής, εκφεύγει όμως της εκτιμήσεως του Δικαστηρίου στο πλαίσιο της παρούσας προσφυγής.

16 Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή επέτρεψε στην προσφεύγουσα να λάβει γνώση του πλήρους ατομικού φακέλου του αποβιώσαντος συζύγου της και ότι ορθώς της αρνήθηκε να λάβει γνώση των εγγράφων ιατρικής φύσεως εκτός της ειδικής διαδικασίας που προβλέπεται για το σκοπό αυτό.

17 Επομένως, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

Επί των δικαστικών εξόδων

18 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού διαδικασίας, το Δικαστήριο μπορεί να καταδικάσει ακόμα και το νικήσαντα διάδικο στην καταβολή προς τον αντίδικο των εξόδων στα οποία αναγκάστηκε να υποβληθεί, αν κρίνει ότι τα έξοδα αυτά προκλήθηκαν χωρίς εύλογη αιτία ή κακοβούλως. Επειδή η Επιτροπή στην απάντηση επί της αιτήσεως της προσφεύγουσας περιορίστηκε σε απλή και ανεπαρκώς σαφή παραπομπή στις διατάξεις του άρθρου 26 του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασεως και στις διατάξεις των κανόνων και επειδή διατήρησε αμφιβολίες επί της φύσεως των εγγράφων που διαβίβασε στο Δικαστήριο μετά την προφορική διαδικασία και τα οποία δεν υπήρχαν ούτε στον ατομικό φάκελο ούτε στο φάκελο που διαβιβάστηκε στην ιατρική επιτροπή, δεν επέδειξε τη συμπεριφορά που επιβαλλόταν ενόψει του ιδιαιτέρως ευαίσθητου και περίπλοκου χαρακτήρα της περιπτώσεως του Strack. Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να καταδικαστεί η Επιτροπή στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την Επιτροπή στο σύνολο των δαπανών.

Bosco Joliet Schockweiler

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 7 Οκτωβρίου 1987.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος του πρώτου τμήματος

G. Bosco